

Narodowe Forum Muzyki

Przestrzeń dla piękna

19

kwietnia 2018

czwartek

19:00

NFM, Sala Kameralna

Katarzyna Zdybel-Nam i soliści NFM

Jan Souček – obój

Justyna Stanek – obój

Katarzyna Zdybel-Nam – fagot

Wojciech Fudala – wiolonczela

Marta Niedźwiecka – klawesyn

Katarzyna Kluczewska – fortepian

Program:

Jan Dismas Zelenka (1679–1745)

V Sonata F-dur ZWV 181 [16']

I Allegro

II Adagio

III Allegro

VI Sonata c-moll ZWV 181 [15']

I [Andante]

II [Allegro]

III Adagio

IV [Allegro]

Pavel Haas (1899–1944) *Suita* na obój i fortepian op. 17 [17']

I Furioso

II Con fuoco

III Moderato

Jean Françaix (1912–1997) *Trio* na obój, fagot i fortepian [16']

I Adagio: Allegro moderato

II Scherzo

III Andante

IV Finale

P. Haas

J. Françaix

OMÓWIENIE

Agata Adamczyk

Czy dobra muzyka obroni się sama? Historia pokazuje, że nie jest to takie proste. Zdarza się, że dzieła po śmieci artyści odchodzą w niepamięć, a drugie życie zyskują dopiero wiele lat później. Choć odkrycie Jana Dismasa Zelenki przypisuje się Bedřichowi Smetanie, to dopiero w naszych czasach twórczość tego barokowego mistrza zajęła należne jej miejsce.

Zelenka jest jednym z najciekawszych kompozytorów XVIII w., dziś nazywanym „katolickim Bachem” i stawianym na równi z Händlem czy Vivaldim. Muzyka Czecha charakteryzuje się wyjątkowo bogatą harmonią (często zaskakującą nagłymi zwrotami), kunsztowną polifonią i melodyjną, długą frazą. Zelenka największą popularność zdobył dzięki swoim dzieciom religijnym (stąd przydomek „katolicki”), ale w jego bogatym dorobku znajdziemy także utwory świeckie, przeznaczone na zespół instrumentalny. Do nich należy zbiór sześciu sonat triowych (w tym V *Sonata F-dur* ZWV 181 i VI *Sonata c-moll* ZWV 181) pisanych w latach 1720–1722, w większości na obsadę: dwa oboje, fagot oraz basso continuo (realizowane zwyczajowo przez instrument klawiszowy i/lub basowe instrumenty smyczkowe). Zelenka, który sam był wirtuozem violone (basowej violi da gamba), rzucił wykonawcom niemałe wyzwanie: oczekiwał od nich wysokich umiejętności technicznych gry i wrażliwości na ekspresję. Pełne rozmachu utwory Zelenki cieszą się dużą popularnością zarówno wśród muzyków, jak i publiczności.

Energetyczna, trzyczęściowa *Suita* na obój i fortepian op. 17 także jest dziełem czeskiego twórcy – tragicznie doświadczonego okrucieństwem wojny Pavla Haasa. Kompozycję tę artysta ukończył w 1941 r.; w tym samym roku trafił do żydowskiego getta w Terezynie utworzonego na rozkaz Heinricha Himmlera. Propaganda nazistowska przedstawiała wówczas nowo powstałe Theresienstadt jako wzorzec nowoczesnej osady żydowskiej. Chciano w ten sposób zdementować wszelkie pogłoski na temat funkcji, jaką rzeczywistość pełniła to miejsce – było obozem koncentracyjnym. Kiedy działacze Czerwonego Krzyża zażądali inspekcji, Niemcy odmalowali część pomieszczeń, inne szczególnie zamknęli przed gośćmi, po czym skupili się na aktywności kulturalnej więźniów – oprócz Haasa w getcie przebywało wielu innych członków elity czeskiego życia artystycznego i naukowego. Jednemu z pojmanych zlecono narysowanie filmu propagandowego o życiu tamtejszej

wspólnoty żydowskiej. Zdjęcia trwały jedenaście dni i zakończyły się w połowie września 1944 r. Pierwszy pokaz zmontowanego materiału, przeznaczony dla członków SS, odbył się w kwietniu następnego roku. Gdy projekt dobiegł końca, 18 000 więźniów (w tym bohaterów filmu) wywieziono do obozu Auschwitz-Birkenau, gdzie zamordowano ich w komorach gazowych. W następnych tygodniach film dotarł do przedstawicieli kilku organizacji humanitarnych. Do dziś zachowało się jedynie dwadzieścia minut dokumentu. Pojawiają się w nim migawki z wykonania finałowej sceny opery dziecięcej *Brundibár*, fragmenty występu jazzbandu oraz jedna z kompozycji Haasa – *Studium na instrumenty smyczkowe*.

W swojej przedwojennej twórczości Haas pozostał pod wpływem folklorysty i melodysty Leoša Janáčka i był określany jako jego „powściągliwy, ale elokwentny student”. W bogatym gatunkowo dorobku młodego artysty odnajdziemy zarówno dzieła symfoniczne czy chóralskie, jak i pieśni, muzykę kameralną, filmową oraz teatralną.

Jean Françaix należy do grona najwybitniejszych przedstawicieli francuskiego neoklasycyzmu. Pierwsze utwory napisał, gdy miał zaledwie sześć lat i był mocno zafascynowany dziełami Maurice’a Ravela. Zamitowanie do muzyki Françaix wyniósł z rodzinnego domu – matka była nauczycielką śpiewu, ojciec dyrektorem konserwatorium w Le Mans i muzykologiem. Lekcje kompozycji artysta pobierał u legendarnej Nadii Boulanger, o której Igor Strawiński pisał, że „styszy wszystko”.

Trio na obój, fagot i fortepian jest przesyczone charakterystyczną francuską lekkością. Jeden z ostatnich w swoim dorobku utworów Françaix napisał w 1994 r., a dedykował Wiliamowi Waterhouse’owi – angielskiemu fagociście i muzykologowi.

Jan Souček

Jest oboistą solistą PKF – Prague Philharmonia oraz członkiem zespołu Opery Narodowej w Pradze. Studiował w praskim konserwatorium u F.X. Thurięgo, Akademii Sztuk Performatywnych w Pradze (w klasie J. Brožkovej) i Conservatoire National Supérieur Musique et Danse de Lyon (u J.-L. Capezsaliego). Do jego pierwszych ważniejszych doświadczeń orkiestrowych należały występy z Gustav Mahler Jugendorchester w 2001 r. Jan Souček jest laureatem Międzynarodowego Akademickiego Konkursu Oboistów i Fagocistów w Łodzi (2005) oraz konkursu odbywającego się

podczas Międzynarodowego Festiwalu Muzycznego Praska Wiosna (2008). Występował jako solista, wykonując koncerty J.S. Bacha, G.Ph. Telemanna, A. Vivaldiego, W.A. Mozarta, B. Martinů, A. Pasculliego, B.A. Zimmermanna czy G. Ligetiego. Działa również na polu muzyki kameralnej – koncertuje z Ensemble Arundo i Belfiato Quintet, który występuje w całej Europie i Japonii, promując szczególnie muzykę czeską. Płyta Belfiato Quintet Music for Wind Instruments z dziełami J.B. Foerстера, P. Haasa i L. Janáčka została wydana w 2017 r. przez Supraphon.

Justyna Stanek

W 2013 r. ukończyła z wyróżnieniem klasę oboju T. Miczki w Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach. Jest laureatką kilku nagród, w zakresie zarówno gry solowej, jak i kameralistyk. Współpracowała z takimi orkiestrami, jak PKF – Prague Philharmonia, NOSPR w Katowicach, Sinfonia Varsovia, Filharmonia Śląska, Aukso – Orkiestra Kameralna Miasta Tychy, Polska Orkiestra Sinfonia Iuventus i Sinfonietta Cracovia. Brała udział w licznych festiwalach, m.in. w Festiwalu „Chopin i jego Europa”, Wratislavia Cantans, Misteria Paschalia, Musica Polonica Nova czy Musica Electronica Nova. Od 2013 r. pracuje w NFM Filharmonii Wrocławskiej na stanowisku muzyka solisty.

Katarzyna Zdybel-Nam

Jest absolwentką Akademii Muzycznej im. F. Chopina w Warszawie. W 2015 r. uzyskała na Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu stopień doktora sztuk muzycznych. Jest laureatką międzynarodowych konkursów, m.in. w Moskwie, Oxfordzie, Bostonie, Chieri i Pesaro. Jako solistka wystąpiła m.in. ze Stuttgarter Kammerorchester, Sinfonią Varsovią, Orchestra Filarmonica di Torino, Orchestra Filarmonica Marchigiana, NFM Orkiestrą Leopoldinum i Capellą Cracoviensis. Współpracuje także z Royal Danish Orchestra, Gothenburg Symphony Orchestra, Göteborg Opera Orchestra, Deutsche Radio Philharmonie Saarbrücken Kaiserslautern, Iceland Symphony Orchestra, Orchestre de Chambre de Lausanne, Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Narodowej. Od 2007 r. jest solistką NFM Filharmonii Wrocławskiej. W 2014 r. ukazały się jej dwie płyty: *Portrait* oraz *Poezja dźwięków*.

Wojciech Fudala

Urodził się w 1988 r. w Katowicach w rodzinie o długich artystycznych tradycjach. Wielokrotnie był laureatem konkursów muzycznych w kraju i za granicą. Jest absolwentem klasy P. Głombika w Akademii

Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach. Jako stypendysta belgijskiego rządu z wyróżnieniem ukończył studia w Królewskim Konserwatorium w Brukseli w klasie J. Reulinga oraz w prywatnym instytucie Chapelle Musicale Reine Elisabeth w klasie mistrzowskiej G. Hoffmana. Od 2014 r. jest zastępcą koncertmistrza wiolonczel w NFM Filharmonii Wrocławskiej.

Marta Niedźwiecka

Jest absolwentką Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu (w klasie M. Czarny-Kaczmarzkiej i A. Rupocińskiej) i Hochschule für Musik und Theater „Felix Mendelssohn-Bartholdy” w Lipsku (u N. Parle’a). Brała udział w wielu kursach mistrzowskich. Artystka prowadzi szeroką działalność koncertową, zajmuje się też pracą dydaktyczną we wrocławskiej Akademii Muzycznej oraz podczas Varmia Musica Academia w Lidzbarku Warmińskim. Współpracuje z takimi zespołami, jak m.in.: Wrocławska Orkiestra Barokowa, Ars Cantus, Cantores Minores Wratislavienses, Wrocław Baroque Ensemble, Fernabucco, Lody. Występowała podczas wielu festiwalu, takich jak Wratislavia Cantans, Forum Musicum, Jazztopad, Bachfest Leipzig, Usedomer Musikfestival. Brała udział w nagraniu licznych płyt. Stypendystka DAAD (2008), laureatka Wrocławskiej Nagrody Muzycznej (2007) oraz VII edycji programu stypendialnego MKiDN „Młoda Polska” (2010). Kierownik artystyczny realizowanego przez NFM w ramach programu ESK Wrocław 2016 projektu „Zapomniane Miasto”.

Katarzyna Kluczevska

Jest wrocławianką, absolwentką Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu w klasie G. Kurzyńskiego. Szczególnie udziela się w dziedzinie kameralistyk. Była wielokrotnie wyróżniana za wykonanie partii fortepianu podczas krajowych i międzynarodowych konkursów. Działalność pianistyczną łączy z pracą dydaktyczną. Jej podopieczni zdobywają liczne nagrody podczas solowych i kameralnych konkursów w kraju i za granicą. Za osiągnięcia w pracy pedagogicznej otrzymała od Ministra Kultury odznakę honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej”. W 2016 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej przyznał jej Brązowy Krzyż Zasługi.

Jan Souček, fot. Tomáš Hejzlar

Organizator:

NFM – Instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Sponsorzy:

